

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД ПРЕЗ 2009 Г.

За Софийския районен съд изминалата 2009 г. беше поредната година, през която съдиите и служителите трябваше да се справят с увеличаващия се обем работа в съчетание с непроменените материални и битови условия на работа и при непроменен по численост щат. Както и миналата година, ще дам възможност на всеки от четиримата ръководители на отделения да представи свършената през годината работа в отделението и специфичните проблеми, а аз ще се огранича с излагане на общата проблематика, предприетите пред годината мерки, насочени към общото организационно и административно укрепване на съда.

През 2009 г. в СРС са постъпили общо 19 999 бр. нови наказателни дела- с 1 181 дела повече от 2008 г. В трите граждански отделения са постъпили общо 73 732 нови дела, или с 19 973 повече спрямо 2008 г. Така през годината един наказателен съдия е получил средно 465 нови дела /с 28 повече спрямо 2008 г./, а един граждански- 1 068 нови дела /с 241 повече спрямо 2008 г./, от които приблизително 80% заповедни производства.

Какви мерки бяха предприети за подобряване функционирането на съда:

1. **В кадрово отношение.** През 2008 г. СРС е функционирал в непълен състав- с четири временно затворени състава /30, 45, 48 и 87/. През 2009 г. всички тези състави бяха постепенно запълнени, като през м.ноември в III г.о. беше открит и нов състав /№ 113/, а от Нова година- и нов наказателен състав /№ 114/, макар и по някои причини от субективно естество този състав в момента да не функционира. Ръководството на СРС с основание се гордее с факта, че през годината нямаше свободни състави и не се е налагало да се заместват отсъстващи съдии- разбира се, с неизбежните съвсем редки и инцидентни изключения. При това 20 районни съдии бяха командирани в СГС, 7 са в майчинство, а други 5- в дългосрочен отпуск /вкл. 1 съдия като постоянен преподавател в НИП/. Радвам се, че бях в състояние да дам съгласие за командироването на тези 20 колеги в СГС, което е от изключително значение за кариерното им израстване /както и за нормалното функциониране на Градския съд, а косвено и на горните по степен съдилища/, без това по никакъв начин да се отрази на дейността на Районния съд. Това стана възможно благодарение на постигнатата по инициатива на нашия съд и с активната подкрепа на председателя на ВКС промяна в ЗСВ /ДВ бр.33 от 2009 г./ и създаването на нова ал.3 на чл.81, според която при невъзможност за командироване на младши съдия или районен съдия от района на апелативния съд, председателят на ВКС може да командирова на негово място районен съдия от друг апелативен район. Използвам случая да благодаря на съдия Лазар Груев, на съдия Веселин Пенгезов и на съдия Георги Колев, благодарение на които през годината СРС успя да функционира в пълен състав посредством командироването на 20 районни и младши съдии от цялата страна и по този начин поне донякъде да работи нормално при увеличаващия се брой постъпления от нови дела. Същевременно е редно да си кажем направо, че не е нормално системата да се крепи на института на командироването и попълването на свободните щатове да отнема повече от година, през която да тече конкурсна процедура, а междуременно да се освобождават нови места, чието попълване да изчаква следващия конкурс. По мое лично мнение решаването на този проблем следва да се търси чрез бъдещото изменение на ЗСВ, при което конкурсите да се децентрализират, така че попълването на свободните места в отделния орган на

съдебната власт да не е обвързано от провеждането на конкурс едновременно за всички звена от еднаква степен.

С решение на ВСС от миналата седмица в СРС бяха избрани 11 младши съдии от СГС, считано от 19.03.2010 г. Тъй като 5 от тях вече са командировани в СРС, а други 2 са в отпуск по майчинство, от посочената дата ще бъдем в състояние да открием 4 нови състава- 2 наказателни и 2 граждански, а по-късно през годината поне още 5 или 6. На този етап възможностите ни са такива.

2. Подобряване на материалната база. За съжаление, всички усилия в тази насока бяха ограничени от наличния ни сграден ресурс /на проблема „сграда на СРС” изобщо не смятам да се спирам/, и в този смисъл за каквото и да е съществено подобрене просто не може да се говори. Все пак беше направено възможното. След преместването на съдиите по вписванията в новата сграда на АВ в кв.Гео Милев и предаване архива на Службата по вписванията на АВ /задължение на съда от 2004 г. съгласно ЗКИР/, беше освободена сградата на бившия Нотариат. Там се преместиха някои служби на съда /бюро Съдимост, каса, счетоводство, личен състав, управител съдебни сгради, част от междинна архива/, с което се създаде възможност за създаване на нови съдийски кабинети /за 10 съдии/, част от които вече са усвоени, а при останалите това е непосредствено предстоящо. Факт е, че опашката на входа на СРС вече я няма и не е необходимо гражданите да чакат 30- 40 минути, за влязат за справка, получаване на свидетелство за съдимост или да се явят по дело. Няма я опашката и пред банковия офис на партерния етаж, която правеше преминаването през централното фоайе невъзможно, за което допринесе и откриването на втори банков офис на IV етаж. През годината се извърши саниране на голяма част от работните помещения- ремонтирани бяха покривът на сградата на бул.”Драган Цанков” № 6, 13 съдебни зали, 12 съдийски кабинети и други помещения, като най-голямата гордост на ръководството са новите сервизни помещения /вкл. 1 специално приспособено за инвалиди/, които на практика са единствените нормални помещения в нашия съд /и ви моля да си останат такива/. Обновена беше голяма част от техниката чрез закупуване на нови 80 компютъра за съдиите /от МП бяха предоставени 26 компютъра за държавните съдебни изпълнители/, 12 високопроизводителни принтера /двустрани/, 4 бр. копирни машини, 2 бр. факс-машини, 6 бр. непрекъсваеми хранващи устройства, 14 бр. мулти многофункционални устройства.

3. Организационни мерки

А/ В служба „Деловодство”- тук предприетото беше най-много, но и проблемите не са никак малко.

- от началото на м.февруари 2009 г., с цел облекчаване работата на изключително натоварените I и II г.о., част от заповедните производства, а именно тези по Закона за енергетиката, бяха изпратени за разглеждане в III г.о., където по –късно през годината беше създадено и първото заповедно деловодство за отделно съхраняване и подреждане на тези дела. Това послужи като модел за създаване на заповедно деловодство и при I и II г.о. от началото на настоящата година.

- съгласувано с ръководството на САК беше създадена нова организация на работа в деловодствата на I и II г.о. с цел оптимизиране на деловодната работа. Така времето за даване на справки беше ограничено до 15 ч., като по този начин деловодителите получиха възможност в периода от 15 до 17 ч. да обработват доклада си, а междуременно справките да си извършват на дежурно гише. Възстановена беше адвокатската стая за запознаване с насрочените граждански дела, макар и помещението да е в миниатюрен размер и не е в състояние да обслужва пълноценно човешкия поток. Деловодителите и секретарите от трите граждански отделения бяха задължени да предават и получават призовките от Служба „Връчване на призовки и съдебни книжа”

по опис и срещу подпис- с цел създаване на координация и отчетност между отделните помощни звена и подобряване на дейността по призоваването. Деловодната работа по заповедните производства беше възложена на съдебните секретари- пак с цел облекчаване на деловодителите и подобряване на деловодната работа по исковите дела. Беше определен нарочен деловодител, който да съхранява и извършва деловодната работа по делата, образувани по молби за обезпечаване на бъдещи искове- с цел осигуряване на необходимата бързина при обработката на тези дела и обезпечаване на тяхното съхранение.

- беше назначен нарочен обучаващ деловодител, който има за основно задължение да обучава новопостъпилите служители в деловодството на I и II г.о. /през годината 13 служители на СРС напуснаха, за да преминават на работа в други съдилища с по-добри условия на работа, което ни поставя пред необходимостта постоянно да търсим нови служители и да се грижим по някакъв начин за тяхната квалификация/.

- с нарочни заповеди се направи опит да се регламентира реда за докладване на делата и извършване на справки по тях. Най-честото оплакване, с което граждани и адвокати идват при мен, е свързано с невъзможността да получат справка под предлог, че делото им в продължение на седмици и месеци и на доклад /а обикновено след проверка се оказва, че не е така/. Имам предвид конкретно деловодствата на I и II г.о., които считам за най-слабите звена в специализираната ни администрация. За да не се злоупотребява с тази възможност, беше издадена Заповед № АС- 144 от 05.06.2009 г. /разлепена и пред всяко деловодство/, че когато делото е на доклад и по тази причина не може да се даде справка по него, деловодителят е длъжен при поискване от страната да ѝ представи картоната за взето дело. Струва ми се обаче, че нашите служители системно компрометират и тази система, като докладват делата заедно с картоните, или просто заявяват, че делото е на доклад, за да не дадат исканата справка. Тук е мястото на отделния съдия, на председателя на съответния състав, да следи в какъв вид му се докладват делата и да не задържа доклад неоправдано дълго време. В това отношение много колеги не упражняват необходимия контрол върху работата на своите деловодители.

- в края на 2009 г. бяха утвърдени нарочни правила за подреждане на делата и постъпващите съдебни книжа. Това е от значение, от една страна, от гледна точка на възможността своевременно да се извършват справки, от друга- при заместване на отсъстващ деловодител или неговата смяна, тъй като еднаквото подреждане на всички състави позволява по- лесно ориентиране на новия деловодител.

- в началото на 2010 г. беше създадено нарочно заповедно деловодство на мястото на преместеното Бюро Съдимост, в което вече се съхраняват и обработват всички висящи и постъпващи занапред заповедни производства, разпределени на I и II г.о. По този начин се раздели човешкия поток, улесниха се справките, гражданските деловодители на IV етаж получиха възможност да се концентрират само върху исковите производства. Разбира се, предвид лошата материална база и недостатъчния щат организацията на работа не е идеална /всички повече от 40 000 заповедни производства се обработват от 14 деловодители, които с цената на тежък компромис бяха осигурени в рамките на наличния щат чрез преместване от Служба ДСИ, няма място за четене на делата и т.н./, но все пак исковите и заповедните производства бяха разделени, обслужват се от по-голям на брой служители и това подобрява обслужването.

Б/ В служба „Връчване на призовки и съдебни книжа”

- бяха утвърдени нарочни правила за връчване на призовки и съобщения по граждански дела, като тяхното приложение беше проведен нарочен инструктаж на служителите от Служба ”Връчване на призовки и съдебни книжа”.

-В резултат на поредица от мъчителни срещи и разговори с ръководството на СД „Полиция” беше наложено спазването на процесуалния закон- връчването на призовки и съобщения до държавни учреждения да се извършва не по пощата с обратни разписки /при което съдът няма никакъв контрол върху самото връчване и времето на неговото извършване/, а чрез служители от СВПСК, като призовките се получават от нарочно определен служител на съответното учреждение.

- през последните 2 седмици се провежда обучение на служителите от гражданските деловодства за работа с електронна поща /всички съдии и служители получиха през годината служебни имейли/, за да бъдат подготвени да изпращат електронни съобщения и с това да се спести ресурс на служителите по връчване на призовки и съдебни книжа, а и да се осигури бързина на съобщаването. Вече е постигнато съгласие с големите заявители в заповедното производство /Топлофикация-София, ОББ, Ти Би Ай Кредит, Креди Бул/ да получават съобщенията си по делата на електронен адрес, а междуременно работи система за извършване на справки, при която посочените лица изплащат по електронен път списък на делата, по които желаят да направят справка по определено време- така делата се подготвят предварително и не се налага задържане на останалите граждани и техни представители пред деловодството. От началото на тази седмица нарочно определен служител в заповедното деловодство провежда на място, в процеса на работа, обучение на деловодителите за работа с електронна поща.

- от началото на 2010 г. беше създадена нарочна организация за приложението на Наредба № 14 от 18.11.2009 г. за достъп на органите на съдебната власт до Национална база данни „Население” посредством нарочно определени служители, разполагащи с електронни подписи. Към вчерашна дата броят на направените справки за периода 07.01.- 15.02.2010 г. е 3 194. Това означава 3 194 бр. спестени призовки, писма и съдебни удостоверения, както и значително спестяване на процесуално време и разходи за страните. Защото по едно гражданско дело гражданинът, получил указания за представяне на адресна справка, трябва да плати 5 лв. за съдебно удостоверение и още 7 лв. за самата справка- в крайна сметка за да послужи като пощенска кутия при размяна на информация между държавни органи. Не приемам аргумента, че от тази система на служебни справки съдът губи пари от такси- съдът е правораздавателен, а не фискален орган, и работата му е да извършва правораздаване- по възможност срочно, за което наредбата допринася.

Важно е да се знае, че от началото на тази година СРС пое връчването на призовките, изпратени от районните съдилища от страната, за връчване на лица в гр.София /приблизително около 10 000 на месец/. Искрено благодаря на председателя на СГС съдия Георги Колев, който се съгласи СГС да връчва призовките, изпратени от районните съдилища от софийския апелативен район. Дори и при това положение нашата СВПСК пое огромен допълнителен товар и затова е особено важно вие, колеги, да подкрепяте всички организационни мерки, насочени към облекчаване работата на призовките- изпращането на електронни съобщения и електронния достъп до базата данни „Население”.

- От м.април 2009 г. СРС има съдебен администратор в лицето на г-жа Габриела Бакалова, което се оказва от решаващо значение при предприемане на всички инициативи за подобряване организацията на работа на администрацията, както и на материалната и техническата база на съда. През годината тя вложи наистина невероятни усилия, инициативност и постоянство при постигане на общите ни цели, за което от сърце ѝ благодаря.

В/ Подобряване обслужването на гражданите

- в края на 2009 г. СРС спечели проект с външно финансиране за изграждане на информационен център, който ще бъде разположен в сградата на бившия

Нотариат. Там гражданите ще могат да получават пълна информация за структурата на съда, местоположението на различните му звена, дължимите такси, да се снабдяват с различни бланки и да извършват дистанционни справки чрез СУСД. Следващата стъпка ще бъде изграждане на виртуален информационен център, при който справките по делата ще се извършват през интернет.

- Съвсем наскоро в СРС отвори врати и първият в страната Център за спогодби и медиация към български съд- една инициатива, насочена да възпита различна култура при разрешаване на правните спорове, а в по-далечна перспектива- и може би намаляване броя на решаваните от съда дела. Поздравявам всички колеги, които по свое свободна желание станаха пионери в тази област и им декларирам, че от моя страна винаги ще имат нужната подкрепа в начинанието си. Специално благодаря на тук присъстващия съдия Стюърт Уолдрик, който през следващите месеци ще е заедно с тях, за да им предаде значителните си знания и умения в тази област.

Г/ Инициативи на СРС в областта на законодателството

С удоволствие мога да отчета, че през 2009 г. от страна на СРС бяха инициирани няколко важни промени в законовата и подзаконовата нормативна база, които доведоха до реални и ефективни резултати:

- промените в ЗСВ /ДВ, бр.33 от 2009 г./, вследствие на които се създаде възможност за командироване на съдии от други апелативни райони със заповед на председателя на ВКС.
- промените в ГПК /ДВ, бр.42 от 2009 г./- новите редакции на чл.441, ал.1 /задължението на получателя на призовката да се легитимира с документ за самоличност, като при отказ връчителят може да иска съдействие на ГД „Охрана” при МП/, чл.47, ал.7 /забраната за назначаване на особен представител на длъжника в заповедното производство/, чл.390, ал.2 /промяната в родовата подсъдност при молби за обезпечаване на бъдещи иски, чиято цена се определя от данъчната оценка на недвижим имот/, чл.411, ал.1 /промяната в местната подсъдност на заявленията за издаване на заповеди за изпълнение/, чл.415 /относно вида за съществуване на вземането/, чл.416 /последниците от неподаване на възражение срещу заповедта за изпълнение или от неговото оттегляне/. С тези промени се разрешиха някои противоречиво решавани в практиката въпроси, както и се постигна по-справедливо разпределение на заповедните производства между районните съдилища.
- изработването на новия ПАРОВАС, в който от страна на ВСС бяха възприети няколко важни предложения на СРС- например забраната молби, които се подават по вече висящи дела, да се образуват в нови дела /което от значение за обективната съдебна статистика като база за формиране на кадровата политика на ВСС/ или създаването на възможност исковите молби за установяване на вземането по чл.415 ГПК да се разпределят на състава, издал заповедта за изпълнение, като заповедното производство се приложи към исковото в оригинал /възможност, която спестява деловоден ресурс за преснимане на материалите от заповедното дело и улеснява справките и съхранението на делата/.
- по инициатива и с активното участие на СРС беше приета Наредба № 14 от 18.11.2009 г. за реда и начина на предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до Националната база данни „Население”.
- СРС е подготвил и няколко важни предложения за изменение и допълнение на ГПК и свързаните с него подзаконови нормативни актове, които получиха

единодушната подкрепа от страна на работната група при МП, осъществяваща мониторинга по ГПК.

Д/ Още в началото на 2009 г. беше възстановена **библиотеката** на съда, която оттогава периодично се попълва с нови заглавия. Имам уверението на министър Попова, че МП ще ни предостави допълнителна правна литература от библиотечния фонд на МП- от изданията, с които Министерството разполага с повече екземпляри /а те не са малко/.

Е/ Мерки за повишаване квалификацията на съдиите- бяха организирани няколко обучителни семинара:

- през м.февруари в Цигов чарк съвместно със СРП за анализиране на причините за връщане на делата за допълнително разглеждане от съда на прокуратурата
- през м.февруари в Цигов чарк- по приложението на ГПК
- през м.юни в базата на ВКС в Лозенец- по проблемите на наказателното съдопроизводство, свързани с усвояването на средства от европейските фондове, и проблемите на пробацията
- през м.октомври в София- във връзка с влизане в сила на новия СК.
Предстои провеждане на семинари по приложението на общностното право и на ЗУТ.

Ж/ Мерки за подобряване на дисциплината

През годината ми се наложи, макар и крайно неохотно, да прибегна до налагане на дисциплинарни мерки при допуснати нарушения на трудовата дисциплина или на правилата на професионалната етика от страна на съдии, съдии по вписванията, държавни съдебни изпълнители и съдебни служители. Отделно от това, такива бяха инициирани и от Инспектората при ВСС. На петима съдии бяха наложени различни по вид дисциплинарни наказания /част от които са влезли в сила/, а на трима беше обърнато внимание по реда на чл.327 ЗСВ. Един съдия по вписванията и един държавен съдебен изпълнител са наказани с наказание „забележка” от министъра на правосъдието. Дисциплинарно уволнени бяха трима служители от общата администрация, с предупреждение за уволнение- шестима, със забележка- седем служители. Всички дисциплинарно наказани, както и намиращи се в дисциплинарно производство към 30.12.2009 г., бяха и лишени от допълнително материално стимулиране.

През годината бяха извършвани периодични проверки за просрочени дела, които имаха дисциплиниращ ефект- като цяло, съдебните актове се изготвят в разумен срок. Показателно е обаче, че в справките за ненаписани съдебни актове и мотиви към присъди системно присъстват едни и същи колеги, което означава, че обяснението за тяхното просрочие не може да се търси единствено в свръхнатовареността. Тук ще кажа само, че тези проверки ще продължат и занапред, като ще се изискват периодично повече справки и за ненасрочените дела.

В заключение: трудна година, в която работата стана повече, а условията на работа не се подобриха съществено. Вярвам, че ръководството на съда е направило възможното при дадените условия, за да бъде натоварването ви, уважаеми колеги, поне донякъде поносимо. Благодаря Ви, защото в огромната си част Вие останахте на висотата на своя професионален дълг– независимо от незадоволителната база, независимо от неоснователно формираната обществена атмосфера на демонизиране и принижаване на българския съд. Благодаря и на тук присъстващите наши гости, които през годината подкрепяха СРС и винаги откликваха на нуждите му. Разчитам на това и занапред и вярвам, че така ще бъде.